

MjøsenNytt

4
2018

Foto: TIRIL HØYE RAHN

EDEL fra nord til sør

Mjøsen Skogs nestleder Siv Sviland Høye ivrer for EDEL. Her er hun sammen med skogbruksleder Torje Bjørke (t.v.) og regionsjef Ronny Hagen under EDEL-kvelden på Vinstra.

Side 3

Leder

Foto: BERIT SANNESS

EDEL-satsing med mening

Vi har lagt bak oss en sommer som har vært preget av ekstremt varmt og tørt vær. Avlinger har tørket bort, og i skogen har ekstrem skogbrannfare satt sitt preg på aktiviteten.

Selv de sterkeste klimaskeptikerne snakker nå om globale klimaendringer. Konsekvensene er store. I kjølevannet av dette stiger interessen for fornybare produkter. Det åpner nye muligheter for råstoff fra skogen. Teknologi utvikles, og stadig nye produkter med basis i tre ser dagens lys. Som kjent; Alt som lages av olje, kan lages med basis i tre.

Økt interesse for råstoff fra skogen fører til store industrisatsinger. Spesielt i våre naboland er investeringene store, men mye skjer også i Norge. Vi har opplevd sterkt stigende etterspørsel etter massevirke, noe som har gitt seg utslag i at Mjøsen Skog har økt utbetalingsprisen på massevirke med nær 100 kroner per kubikkmeter det siste året.

I lys av dette stiger naturlig nok interessen for avvirkning også. Vi høster nå av våre forfres innsats for å reise skog. I denne sammenhengen må vi huske det gamle ordtak, «som du sår, skal du høste». Gjennom riktig forynging og stell av skogen kan du høste enda mer fra skogen.

Det er med bakgrunn i dette Mjøsen Skog i samarbeid med Glommen Skog har lansert skogbehandlingsprogrammet EDEL. Programmet tar utgangspunkt i den nyeste forskningen for å optimalisere avkastningen i din skog. Følges anvisningene i EDEL, kan avkastningen øke med inntil 50 prosent. Dette er viktig både for deg som skogeier, for verdiskapingen i samfunnet, og ikke minst som bidrag til å møte de klimautfordringer vi står overfor.

Vi i Mjøsen Skog er opptatt av at skogen skal gi god avkastning både i dag og i framtida. Våre ansatte har derfor gjennomført et opplæringsprogram for å bidra til at du får de beste rådene for å forvalte skogen din godt. Gjennom kontakt med din skogbruksleder kan du hente den nyeste og beste kunnskapen om god skogforvaltning. Lykke til!

Steffen Skolseg
Administrerende direktør

Marked

Markedsbildet

Sagtømmer

Etter en vinter med mye snø og en ekstremt tørr sommer har vi like fullt klart våre volum mot sagbrukene første halvår. Produksjonen etter ferien har også vært bra, samtidig som sagbrukene vil ha tømmer. Prisene på sagtømmer har økt noe i høst, og vi ser ingen signaler om fallende priser.

Trelast

Prisene på trelast har økt over en lang periode. Vi har faktisk den lengste prisoppgangen på 40 år! Den langvarige oppgangen gir forhåpentligvis sagbrukene muligheter til å hente seg inn økonomisk før det igjen snur. Forklaringen på den langvarige oppgangen ligger nok i at tre er et fornybart og klimasmart materiale.

Massevirke

Massevirkeindustrien er glohet! Prisen på sulfatmasse ligger på rekordnivå og kommer trolig til å stige ytterligere. Prisen på både massevirke og sagtømmer har steget de siste årene og kommer trolig til å ligge på et høyt nivå enda en stund. Den høye prisen på både massevirke og sagtømmer bør øke hogstinteressen framover.

Stefan Mattsson
Virkessjef

Har erstattet tallehalm med flis

Som følge av førkrisen i sommer har Mjøsen Skog tilbudt heltreflis til gårdbrukere som fryktet at de ville mangle fôr til vinteren. Flisa kan erstatte halm som strødekke til husdyra. Per Magne Bryhn, salgsleder for bioenergi i Mjøsen Skog, forteller om mange henvendelser fra husdyrprodusenter i området. – Det har gått ut flis fra terminalene på både Rudshøgda og Bruvoll i Øyer, sier Bryhn, som er glad for at flisleveransene har bidratt til å avhjelpe den vanskelige situasjonen for en del gårdbrukere.

EDEL

Foto: RUNE GLÆSERUD

Stor oppslutning om EDEL-kvelden på Gjøvik

EDEL-fest for alle penga

Konklusjonen etter EDEL-kveldene i høst er: Dette må vi gjøre mer av!

TEKST: BERIT SANNESS

Både erfarne og nye skogeiere møtte opp på EDEL-kveldene rundt i Mjøsen Skogs område tidligere i høst. Der fikk de faglige tips og en hyggelig prat. Noen deltakere kunne konstatere at de gjør alt rett i egen skog. For flertallet var det imidlertid både mange nyttige tips og noen aha-opplevelser. EDEL-kvelden ga uten tvil mange deltakere et dytt til å tenke mer skog. Interessen medfører ekstra EDEL-dager i oktober. Sjekk møtekalenderen på mjosen.no

Foto: BERIT SANNESS

Skogeier Magnus Liljedahl fra Gjøvik synes EDEL-konseptet er spennende. Her sammen med skogbruksleder Ketil Engen (t.h.).

Foto: KRISTINA SKAMSAAR

Gruppevis veiledning om ungskogpleie på Ringsaker. Det er gjerne ungskogen som forsømmes mest, og det er dårlig butikk for skogeier.

Foto: SIV SVILAND HOYE

Skogkulturleder Anne Guri Kløvstad har hatt en nøkkelrolle i utviklingen av EDEL.

Foto: BERIT SANNESS

Marte Lauten Østbye fra Eidsvoll synes det er sterkt å tenke på at det vi gjør i skogen faktisk kan bety en forskjell for klimaet framover.

EDEL-effekten

Mjøsen Skog har samarbeidet med Glommen Skog om å utvikle EDEL – skogbehandlingsprogrammet for økt skogproduksjon. Målet om 50 prosent økt skogproduksjon nås gjennom:

Optimal skogbehandling

- Korter ned tiden fra planting til hogst med 6 år
- Produserer et større volum pr dekar (+20%)

Foredlet plantemateriale

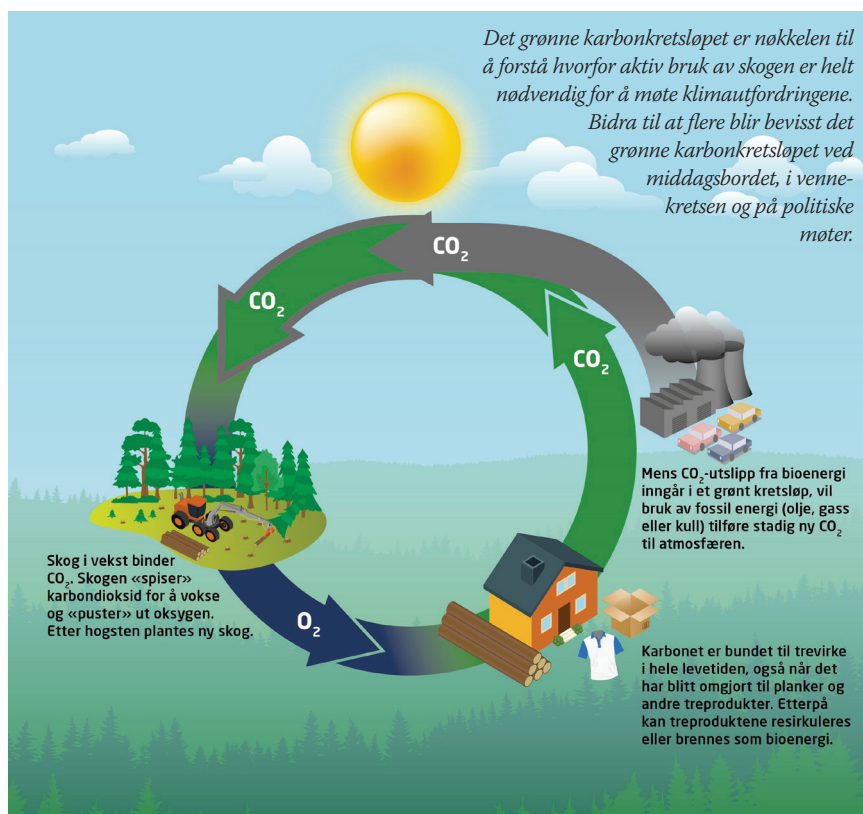
- Korter ned tiden fra planting til hogst med 5 år
- Gir høyere volumproduksjon pr dekar (+10%)
- Øker verdien fra tømmerdrifter (+10%)

Bedrer klimaet for økt skogproduksjon

- Reduserer hogsttidspunktet med 10 år og øker produksjonen med en bonitetsklasse på gran (+10%)

Slå et slag for skog og klima

Illustrasjon: MJOSEN SKOG

Som kjent er tre et fornybart materiale som kan brukes til stadig flere produkter og som bidrar til å redusere samfunnets karbonfotavtrykk. FNs klimapanel har slått fast at det ikke er mulig å holde seg under 2-gradersmålet uten å bruke skogen aktivt. Derfor må flere få det grønne karbonkretsløpet litt mer under huden.

TEKST: BERIT SANNESS

Noen argumenterer med at ettersom skogen og skogbunnen binder så mye CO₂, er det best for klimaet å la skogen stå. Men da tar man ikke med seg hele historien.

Det grønne karbonkretsløpet

Blir trærne stående for lenge, råtner de og slipper ut CO₂ uten at vi har fått glede av dem til bygg og andre produkter som kunne erstattet fossilt baserte produkter. Og der er vi ved sakens kjerne; Gitt et visst forbruksnivå vil det å hogge trær og bruke dem som råstoff til ulike produkter samtidig som du sørger for å plante og stelle ny skog, gjøre at vi snakker om et grønt karbonkretsløp. Mengden CO₂ i atmosfæren blir den samme. Hogges ikke trærne, må det hentes opp mer fossil energi for å erstatte råstoffet fra den fornybare skogen. Da tilfører vi «ny» CO₂ til atmosfæren fra karbon som har vært

lagret i jorden i millioner av år; såkalt "svart karbon". Det er ikke bra for klimaet.

Motkrefter

Heldigvis ser mange dette poenget, og tre i bygg har blitt en vinner. Så da er det kanskje ikke så rart at produsenter av konkurrerende byggematerialer skjeller litt.

Allerede da utvalgsrapporten SKOG22 ble avgitt i januar 2015 erfarte vi mobilisering fra konkurrerende næring. Kanskje fryktet man konsekvensene av at utvalget anbefalte å få på plass krav til livsløpsanalyser i Teknisk forskrift (TEK). Den foreslåtte endringen ville påvirket kommunenes planarbeid og håndtering av byggesaker i klimariktig retning.

Regjeringen fulgte ikke rådet. Tvert imot fjernet regjeringen elementer i forskriften og overlot mer til markedskreftene. Vi mener fortsatt Teknisk forskrift må inkludere et krav om

livsløpsanalyser som viser prosjektets CO₂-fotavtrykk for byggeprosess og bruk, inkludert produksjon av byggematerialer og generert transport. Da får vi fram hele historien, slik at det reelle karbonfotavtrykket kan vurderes.

Denne sommeren har fylkeskommunene i både Oppland og Hedmark skrevet kronikker om økt trebruk i regionavisene. Det har falt Betongelementforeningen tungt for brystet og resultert i flere leserinnlegg fra den kanten. Fylkeskommunene har imidlertid sitt på det tørre; Samfunnet må ta klimautfordringene på alvor, og da vil tre i bygg være det sterke kortet.

Klima- og energiplaner

Offentlige klima- og energiplaner rulleres, og der er det lyspunkter. Lillehammer vil bli klimanøytral by, og i 2015 vedtok kommunestyret en kommunedelplan for miljø 2016-2025 som tar karbonfotavtrykk og livsløpsanalyser i bygg på alvor. Kommunen har som mål:

- For å bidra til økt karbonbinding og reduserte utslipp, skal kommunen stille krav til egne og private bygg om økt bruk av miljøvennlige materialer gjennom kommuneplaner og reguleringsplaner.
- Alle offentlige byggeprosjekt i kommunal sektor fra og med vedtatt plan, og alle nye næringsbygg som behandles av kommunen etter 2017, skal ha et klimaregnskap som viser prosjektets CO₂-fotavtrykk, der livsløpsbetraktninger legges til grunn.

Gjøvik kommune er et annet godt eksempel. Våren 2018 vedtok Gjøvik kommunedelplan for klima 2018-2022, der handlingsplanen for bygg inkluderer følgende:

- Ved utarbeidelse av område- og detaljplaner settes det krav i reguleringsbestemmelsene til bærekraft gjennom økt bruk av fornybare materialer med lavt CO₂-fotavtrykk. Bygningsmaterialenes livsløp inklusiv gjenvinning til energi, skal legges til grunn.

Kommunepolitikere har gjort jobben sin der Teknisk forskrift svikter.

Skog + klima = Sant

- » Skog er en fornybar ressurs
- » Skogen vokser ved hjelp av solenergi, vann, næring og luftens CO₂
- » Skog og treprodukter binder CO₂ helt til de råtner opp eller brennes
- » Skog gir ikke avfall, men energi som sparer bruk av olje, kull og gass